

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMAS

**DĖL KOMPENSUOJAMOJO GYDYMO BOTULINO TOKSINU
(BTX – A) DINAMINĖS „ARKLIO“ PĖDOS DEFORMACIJOS,
ATSIRADUSIOS SERGANT VAIKŲ CEREBRINIŲ PARALYŽIUMI**

2003 m. spalio 8 d. Nr. V-599

Vilnius

**DINAMINĖS „ARKLIO“ PĖDOS DEFORMACIJOS, ATSIRADUSIOS SERGANT
VAIKŲ CEREBRINIŲ PARALYŽIUMI, KOMPENSUOJAMOJO GYDYMO
BTX – A SKYRIMO TVARKA**

Dinaminė pėdos deformacija (*pes equinus*) yra vienas dažniausių iš vaikų cerebrinio paralyžiaus simptomų. Augant vaikui ir išliekant raumenų tonuso padidėjimui, vystosi kontraktūros, kaulo deformacija, sąnario nestabilumas. Botulino toksinas A (BTX-A) yra skiriamas koreguoti dinamines kontraktūras, atsiradusias dėl spastiškumo.

1. BTX-A skyrimo tikslas.

1.1. Judesio suformavimas ir judėjimo kokybės gerinimas (pagerėja judrumas, eisena, sėdėjimas, padėties, pusiausvyros išlaikymas).

1.2. Apsitarnavimo pagerinimas (apsirengimas, valgymas, higiena, maudymasis ir kt.).

1.3. Gyvenimo kokybės pagerinimas (skausmo sumažinimas, miego pagerinimas, kūno išvaizdos pagerinimas, ortopedinių priemonių pritaikymo palengvinimas).

1.4. Chirurginio gydymo atitolinimas ir jam paruošimas.

2. Indikacijos.

2.1. Dinaminė (nefiksuota) *pes equinus*, atsiradusi dėl spastiškumo.

2.2. Indikacija pakartotiniam vaisto skyrimui: sėkmingas gydymas BTX-A.

3. Kontraindikacijos.

3.1. Fiksuota „miostatinė“ kontraktūra.

3.2. Lokalus sąnarių laisvumas.

3.3. Ūmi infekcija.

3.4. Neadekvati reakcija ar nejautrumas vaistui.

3.5. Generalizuota raumenų liga (pvz., miastenija).

3.6. Vartojami vaistai, kurie sukelia neuroraumeninio laidumo nepakankamumą (pvz., aminoglikozidai).

3.7. Koaguliopatija.

3.8. Ligonio nesugebėjimas pritaikyti pasikeitusią motorinę situaciją.

4. Vaikų amžius.

Optimalus amžius pradėti gydymą BTX-A yra 2–6 metai.

Pradėjus gydymą šiame amžiuje jis gali būti tęsiamas ir vėliau (iki kontraktūrų susiformavimo).

5. BTX – A skyrimo taktika.

5.1. BTX – A skiria įstaigų, teikiančių III lygio vaikų neurologijos ambulatorines ir stacionarines paslaugas, gydytojų konsiliumas.

5.2. Nustatomos indikacijos, kontraindikacijos.

5.3. Paciento registracija, nustatomas eiliškumas.

5.4. Nustatomi pakenkti raumenys.

5.5. Prieš pradėdant gydymo programą BTX – A, supažindinti vaiko tėvus apie gydymą BTX – A, ligos eigą, fiksuotų kontraktūrų atsiradimo galimybę, chirurginį gydymą vėlyvose ligos stadijose, pasirašyti sutikimo formą.

5.6. Apskaičiuoti vaisto dozę.

5.7. Suleisti vaistą į raumenį. Injekcijas gali atlikti asmuo, kuris injekcijų technikos mokėsi centruose, turinčiuose pakankamą patyrimą šioje srityje.

5.8. Po 2–4 sav. po injekcijos įvertinti gautą efektą (dažnai vaikui, kuriam yra abipusis pakenkimas, efektas yra greitesnis, negu vaikui, kuriam yra vienpusis pakenkimas).

5.9. Kartu taikyti kineziterapijos procedūras.

5.10. Reguliariais intervalais (1–3 mėnesiai) objektyviais matavimais įvertinti gautą efektą.

5.11. Gydytojų konsiliumas dėl pakartotinio BTX - A skyrimo sprendžia po 4–6 mėnesių.

6. Funkcijos matavimo metodai.

6.1. Šąnario kampo matavimas.

6.2. Raumenų spastiškumo įvertinimas.

7. BTX - A dozavimas.

Šiuo metu Lietuvoje yra registruotas Dysport 500 VV (BTX - A). Jis yra leidžiamas į kojų raumenis. Suminė jo dozė yra 20–30 VV/kg. Į vieną galūnę injekuojama 10–15 VV/kg (ne daugiau kaip 500 VV į vieną galūnę).